

بانكى پرسىيارى (زانستى واتا) بۆ قوتابىيانى چوارەمى بەشى كوردى/

بەيانىان و ئىواران

تېيىنى:

- ئەمانە ھەموو پرسىيارەكان نىن، بەلكو پرسىيارى تىرىش ھەيە ئەو بابەتانەى خوئىراون، بەلام ئىرەدا نەكراون بە پرسىيار.
- مەرج نىيە تەنيا ئەم پرسىيارانە بىتەوہ.
- ئەم پرسىيارانە تەنيا بۆ بەرچاوپروونى قوتابىيانە، بۆ تىگەيشتن ئە چۆنىيەتى ھىنانەوہى پرسىيارەكان.
- دەشى شىوہى پرسىيارەكان بگۆرئىن.

- ۱) ئەم دانە زمانىانە، چ تەموثرىيەكان تىدايە؟ جۇرەكانىيان بنووسە: (ئاش، زمان، دووپوو، ماوہ، مۇر، چوون،، تانە، شىن، بەردانەوہ، گەورە، ئەبەركردن، مردن، نەمام، دووپوو، ھەمانە، تەم، مار، دان، دووكلە، ل، بىر، ئاخ، خەم، بارىزە، بەور، دەم، دەستگرتن، بارىزە، ماوہ، گرانفرۇش، ئاخ، خاو)
- ۲) ھاودەنگى چىيە، باسى بکہ بەنمونهوہ.
- ۳) ھۇكارى دروست بوونى ھاوبىئى چىيە بەنمونهوہ روونى بکہوہ؟
- ۴) سىماو تايەتيەكانى ھاوبىئى چىيە.
- ۵) ھاوبىئى سروشتى چىيە ؟ جۇرەكانى ھاوبىئى چىن ؟ بە نمونهوہ لىان بدوى
- ۶) جىاوازی نىوان ھاوبىئى سروشتى و ھاوبىئى تەواو چىيە.

۷ هۆکاره‌کانی په‌یدا‌بوونی فره‌واتایی

۸ جیاوازی نیوان هاوییژی و فره‌واتایی چیه؟

۹ سه‌رچاوه‌ی دروست بوونی هاوواتا.

۱۰ جیاوازی نیوان په‌یوه‌ندی هایپونیم و به‌ش له‌گشتدا چیه؟

۱۱ (کۆتی هاورییه‌تی) کرداری (ده‌خواته‌وه- ده‌خوات) چین؟ به‌نمونه‌وه روونی بکه‌وه.

۱۲ کۆتی هه‌لبژاردنی کرداری (گوینگرتن) چیه و چ جۆره بکه‌رو به‌رکاریک هه‌لده‌بژیی؟

۱۳ سینونیم چیه؟ جۆره‌کانی چین؟ هه‌ریه‌که‌یان به‌کورتی و به‌نمونه‌وه روونیکه‌وه.

۱۴ جیاوازی بازنه‌یی چیه؟ به‌نمونه‌وه رونی بکه‌ره‌وه.

۱۵ جیاوازی یه‌کیکه له‌په‌یوه‌ندییه ستونیه‌کانی واتا، جۆره‌کانی چین؟ به‌کورتی لییان بدوی به‌نمونه‌وه.

۱۶ جیاوازی داپۆشین چیه؟ به‌نمونه‌وه رونی بکه‌ره‌وه.

۱۷ هه‌لبژاردنی ناته‌واو له‌په‌یوه‌ندی ئاسۆیی رسته‌دا چیه؟ به‌نمونه‌وه باسیان بکه.

۱۸ جیاوازی داپۆشین و جیاوازی بواری واتایی چین؟ به‌نمونه‌وه رونی بکه‌ره‌وه.

۱۹ جیاوازی نیوان په‌یوه‌ندی هایپونیم و به‌ش له‌گشتدا چیه؟

۲۰ جیاوازی نیوان کیلگه‌ی واتایی و هایپونیم چیه؟ به‌نمونه‌وه روونی بکه‌وه

۲۱ سینونیمی سیگنی فاکت چیه؟ به‌نمونه‌وه باسی بکه.

۲۲ پیکدادانی واتایی له په یوه ندى ناسویی وشه دا چیه؟ به نمونه وه باسیان

بکه

۲۳ نایا له ووشانه ی که داده پوشرین هیج گرفتیک له نیوانیان دروسته بی؟

چون؟ روونی بکه ره وه؟

۲۴ نه و دانه زمانیا نه چ جوره په یوه ندى په کیان له نیواندا هیه: (نه مسال

له پار گهر متر نیه)، (دهسک و دهرگا و مال)، (نه سپ ، ماین، جوانو)، (ناسمان X

زهوی) (تاریک، رووناک)، (سهگ، ریوی) (نینوک و په نجه و دهست) (تری-

هه نار) (گولیکى رهنده)، (مندالنه که شیر ده خواته وه) (ژن ، خیزان، دایکی

مندالان) (گه، گا، ستان، دان) (راست ، چهپ) (ژنهینان ، شووکردن) (بهر مال،

دووگورد) (ناسمان X زهوی) (تاریک، رووناک)، (مهړ، بز) (کتیب، بهرگ) (

نه مسال له پار ساردتره) (برا، خوشک، دایک...) (دارا له دیدار زیره کتره)

(ناگر نانه وه- ناگر نانه وه) (دایکی کچه که شوی نه کردووه) (تری، میوه)

(کلاوه که ی له سه رده کات)

۲۵ نایا ده کری له ریگای په یوه ندى نیوان واتاکان و فرهه نگووسیه وه

جیاوازی له نیوان هاوییژی و فره واتایی بکری؟ چون؟ باسیان بکه.

۲۶ چون ده توانی واتادژی پله دار و واتادژی ته واو لیک جیا بکه یته وه،

به نمونه وه روونی بکه ره وه.

۲۷ چون ده توانی واتادژی ته واو و واتادژی پیچه وانه لیک جیا بکه یه وه،

به نمونه وه روونی بکه ره وه.

۲۸ تاییه تیه کانی هایپونیم چین باسی بکه.

۲۹ کیلگه ی واتایی چیه؟ تاییه تمه ندى کانی کیلگه واتاییه کان باس بکه.

۳۰ جياوازی نیوان کیلگه‌ی واتایی ریزبه‌ند و ناریزبه‌ند چیه؟ ئایا ده‌کری

وشه‌یه‌ک له کیلگه‌یه‌کی واتایی زیاتر به‌شداربی؟ چؤن؟

۳۱ ئایا ده‌کری وشه‌کانی بواریکی واتایی به‌دابراوی باسبکری، چؤن؟ بو؟

۳۲ به‌پی تیؤری شیکردنه‌وه وشه‌کانی زمان له‌سه‌ر بنه‌مای سی ئاستی پله‌دار

شیده‌کرینه‌وه، روونی بکه‌وه ئه‌و بنه‌مایانه‌ چیین؟

۳۳ واتای ره‌نگدانه‌وه چیه به‌نموونه‌وه باسی بکه‌.

۳۴ له‌ واتای هؤشه‌کیدا وشه‌ خاوه‌نی چهند سیمایه‌کی جیاکه‌ره‌وه‌ی

بنه‌ره‌تین، ئه‌و وشانه‌ی خواره‌وه‌ خاوه‌نی چ سیمایه‌کی جیاکه‌ره‌وه‌ن بیاننوسه؟

(ئافره‌ت، دار، گۆل، قوتابخانه، ژن، شیر، زانا، چیا)

۳۵ نیشانه‌ واتاییه‌کانی وشه‌ی (گۆل، برا، ژن، ئاگر) له‌م رستانه‌ی خواره‌وه

چین،؟ به‌وردی روونی بکه‌وه: ۱- ژنیکم ده‌وی ژنانه ۲- ئاگریک له‌ ژووره‌وه

دانیشتوو ۳- هاتووین گۆلی باخه‌که‌تمان پیشکesh بکه‌یت.

۳۶ وشه‌کانی (ژن، شیر، گۆل) له‌م رستانه‌ی خواره‌وه، خاوه‌نی چ سیمایه‌کی

جیاکه‌ره‌وه‌ی واتایین؟ بیاننوسه: ژنیکم ده‌وی ژنانه ۲- ئازاد وه‌ک شیر

به‌شه‌ر دی ۳- هاتووین گۆلی باخه‌که‌تمان پیشکesh بکه‌یت.

۳۷ (کابرا بو کوره‌ بوو به‌ باوک) له‌م رسته‌یه‌دا وشه‌ی باوک خاوه‌نی چ جوړه

واتایه‌که؟ جگه‌ له‌ سیمایه‌کی ده‌کیه‌ی هه‌نگرتوو؟)

وه‌کو برا یارمه‌تیم داون) له‌م رسته‌یه‌دا وشه‌ی (برا) خاوه‌نی چ جوړه

واتایه‌که؟ جگه‌ له‌ سیمایه‌کی ده‌کیه‌ی هه‌نگرتوو؟

- (۳۸) واتای شیوازی چیبیه؟ به نمونه وه روونی بکهره وه.
- (۳۹) جیاوازی نیوان واتای بابته تی و واتای شیوازی چیبیه؟ به پوختی و به نمونه وه روونی بکهره وه.
- (۴۰) هیژ و ئاوزه چ رۇلیکیان ههیه له روونکردنه وهی ته مومژدا.
- (۴۱) سینۆنیمی دیناتات چیبیه؟ به نمونه وه روونیکه وه.
- (۴۲) له واتای هۆشه کیدا وشه خاوه نی چهند سیمایه کی جیاکهره وهی بنه رته تین، نه و وشانه ی خواره وه خاوه نی چ سیمایه کی جیاکهره وهن بیاننووسه؟ (بهرد، کورسی، پیاو، ئافرهت، گول)
- (۴۳) واتادژی ته واو چیبیه؟ به نمونه وه روونیکه وه.
- (۴۴) هه ئبژاردنی ناته واو له په یوهندی ئاسۆیی رسته دا چیبیه؟ به نمونه وه باسیان بکه.
- (۴۵) واتای بارکراو چیبیه، جوړه کانی چین، تایبه تیبه کانی چین، له رسته ی (کابرا بو کوره بوو به باوک) وشه ی (باوک) چ سیمایه کی بارکراوی هه لگرتووه؟
- (۴۶) سه رچاوه ی دروستبوونی هاوواتا
- (۴۷) له م رستانه دا چ جوړه ته مومژیبه ک ههیه، جوړه کانیان بنووسه و واتا کانیان روون بکه وه: (تو زور رویشتی، نه رووی ده تکوژم)
- (۴۸) تایبه تیبه کانی واتای لاهه کی چین؟
- (۴۹)
- جیاوازی نیوان له مانه بخه ره روو:
- ۱- جیاوازی دا پۆشین و جیاوازی بواری واتایی
- ۲- واتادژی ته واو و واتادژی پیچه وانه

۳- ھايپونيم و بەش لە گشت

۴- کيلگه‌ی واتايی ريزبه‌ند و ناريزبه‌ند

۵۰) ئەو دانە زمانيانە چ جورە پەيوەندييه‌کی واتايان لە نيواندا ھەيه:

(نينۆک و پەنجە و دەست) (گوئيکی پەندە)، (دارا لە دیدار زيرەکتەر)، (مەر-

بزن)، (راست-چەپ)، (ميوە-ترئ)، (قاپی-دەرگا) (کالەک-گندۆرە)

۵۱) (کۆتی ھاورييه‌تی) کرداری (دەخواتە-دەخوات) چين؟ بەنموونه‌وه

روونی بکەوه.

ئەم دانە زمانيانە، چ تەمومژيه‌کیان تيدايه؟ جورەکانيان بنووسه:

(ئاش، دووروو، ماوه، گەورە، مۆر، دەستگرتن، گرانفروش، تيز، تانە، رۆژ)

زمان، ئەمام، دەمودەست، سەوزە، شين، بەردانەوه، بير، لەبەرکردن، ئاخ، مانگ)

۵۲) ھاودپیت چيه، باسی بکە بەنموونه‌وه.

کۆتی ھەلبژاردنی کرداری (گوئگرتن) چيه و چ جورە بکەرو بەرکاریک

ھەلبژيری؟

۵۳) ھەلبژاردنی ناتەواو لە پەيوەندی ناسویی رستەدا چيه؟ بەنموونه‌وه

باسيان بکە.